

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/34/2018
Identifikačné číslo spisu:	1712212949
Dátum vydania rozhodnutia:	24.05.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1712212949.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletého S. D., nar. XX. X. XXXX, bývajúceho u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, dieťa rodičov: matky C. C., nar. XX. X. XXXX, bývajúcej vo R. T., E. X, zastúpenej Doc. JUDr. Vlastou Kovalančíkovou, CSc., advokátkou so sídlom v Senci, Mierové nám. 3, a otca O.. S. D., nar. X. X. XXXX, bývajúceho v Q., H. D. XX, zastúpeného JUDr. Jánom Legerským, advokátom so sídlom v Trenčíne, Nám. sv. Anny 15/25, o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému S., vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 12P/317/2013, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 20CoP 86/2016 z 26. apríla 2017 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 20CoP 86/2016 z 30. októbra 2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej len „prvoinštančný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. apríla 2016 č. k. 12P/317/2013-425 v prvom výroku zveril maloletého S. D. do osobnej starostlivosti matky s tým, že bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, v druhom výroku otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 400,- Eur mesačne počnúc dňom 26. 7. 2012, a to k rukám matky vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, v treťom výroku uložil otcovi povinnosť zaplatiť ročné výživné za čas od 26. 7. 2012 do 31. 3. 2016 v sume 8 800,- Eur v splátkach po 250,- Eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc dňom 1. 5. 2016 k rukám matky pod následkom straty výhody splátok a vo štvrtom výroku otcovi uložil aj povinnosť platiť na tvorbu úspor maloletého sumu 200 Eur,- mesačne od právoplatnosti rozsudku na osobný vinkulovaný účet maloletého, ktorý zriadi matka v peňažnom ústave a číslo účtu obratom oznámi otcovi. Ďalšími výrokmi rozhodol, že sa zamietá návrh matky vo zvyšku, že sa neupravuje styk otca s maloletým a že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie otca v záhlaví označeným rozsudkom

rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti (vo všetkých výrokoch okrem nenapadnutého výroku o zamietnutí návrhu matky vo zvyšku) ako vecne správny potvrdil. Stotožnil sa so závermi súdu prvej inštancie aj s odôvodnením jeho rozsudku. Uviedol, že súd prvej inštancie správne rozhodol o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky a správne, s prihliadnutím na názor maloletého neupravil styk otca s maloletým, a tiež správne určil výšku výživného. V súvislosti so zverením dieťaťa matke zdôraznil, že týmto rozhodnutím sa otcovi zachovávajú všetky rodičovské práva a povinnosti. Námietku otca o odňatí možnosti konať pred súdom prvej inštancie neodročením pojednávania z dôvodu zmeny právneho zástupcu vyhodnotil ako nedôvodnú poukazujúc na to, že zmena právneho zástupcu otca nebola dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania, pretože otec mal dostatok času na prípadnú zmenu právneho zástupcu, ktorý by bol schopný sa oboznámiť s obsahom spisu a zúčastniť sa pojednávania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal otec maloletého (ďalej len „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom uviedol, že ho podáva podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“). Žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok prvoinštančného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V súvislosti s dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu tvrdiac, že odvolací súd sa k niektorým jeho námietkam nevyjadril vôbec a k niektorým len vo všeobecnej rovine. Uviedol, že odvolací súd bez bližšieho odôvodnenia považoval za správny postup súdu prvej inštancie, ktorý napriek jeho žiadosti o odročenie pojednávania z dôvodu zmeny právneho zástupcu pojednávanie neodročil, ale ho uskutočnil v jeho neprítomnosti a v neprítomnosti jeho novej právnej zástupkyne. Dôvodom na odročenie pojednávania mala byť nielen zmena právneho zástupcu, ale aj v tom čase jeho trvajúca práceneschopnosť. Dovolací dôvod uplatnený podľa § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. odôvodnil odklonom odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v otázke zastupovania maloletého a spravovania majetku maloletého len matkou a v otázke neupravenia jeho styku s maloletým. Uviedol, že súd nemôže rozhodnúť, že maloletého bude zastupovať a spravovať jeho majetok len matka, keď on ako otec nebol pozbavený výkonu rodičovských práv ani obmedzený v ich výkone, a že pokiaľ žiadal upraviť styk, súd nemohol rozhodnúť, že ho neupraví.

4. Matka maloletého vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 C. s. p.) a na to oprávnenou osobou (§ 424 C. s. p.), zastúpenou v zmysle § 429 ods. 1 C. s. p. skúmal, či sú splnené ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Jeho účelom je náprava najzávažnejších procesných pochybení (zmätočných rozhodnutí) a riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry. Je prípustné proti dvom skupinám rozhodnutí odvolacieho súdu, a to proti rozhodnutiam postihnutým tzv. zmätočnosťnou vadou (§ 420 C. s. p.) a proti rozhodnutiam zásadnej právnej významnosti (§ 421 C. s. p.). Tým sú zároveň určené dva prípustné dovolacie dôvody, a to dovolací dôvod spočívajúci vo vadách uvedených v § 420 C. s. p. a dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci za splnenia predpokladov uvedených v § 421 C. s. p.

7. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so

súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. Dovolací súd v prvom rade skúmal prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p. Zaoberanie sa týmto dovolacím dôvodom v poradí ako prvým je dané jednak jeho povahou (zmätočnosť konania v zásade znemožňuje posudzovanie správnosti rozhodnutia z hľadiska právneho posúdenia veci), jednak jeho umiestnením v C. s. p. (predchádza dovolaciemu dôvodu vyplývajúcemu z § 421 ods. 1 C. s. p.), a tiež tým, že existencia tohto dôvodu zakladá nielen prípustnosť, ale zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania, v dôsledku čoho sa zaoberanie prípadným ďalším uplatneným dovolacím dôvodom vyplývajúcim z § 421 ods. 1 C. s. p. stáva neefektívnym, a teda bezpredmetným.

10. Za zmätočnostnú vadu v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. označil dovolateľ nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu. Podľa názoru odvolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa kritériá odôvodnenia rozsudku vymedzené v ust. § 220 ods. 2 C. s. p. V tejto súvislosti treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, resp. uvedie, že sa s nimi stotožňuje, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, posudzujúc ho v kontexte s rozsudkom súdu prvej inštancie, bolo zrejmé, čoho sa účastníci konania domáhali a z akých dôvodov, aké boli ich vzájomné stanoviská k predmetu konania, ktoré skutočnosti mal súd za preukázané, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Dovolať preto nedôvodne argumentoval, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný. Odvolací súd v bodoch 36 až 71 svojho rozsudku zrozumiteľne vysvetlil, prečo považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne. Osobitne sa vysporiadal aj s odvolacou námietkou o odňatí možnosti otcovi konať pred súdom neodročením pojednávania konaného dňa 7. 4. 2016. I keď sa výslovne nezaoberal aj tvrdením otca uvedeným v odvolaní, a to že dôvodom na odročenie pojednávania mala byť aj jeho práceneschopnosť, v okolnostiach danej veci to nemožno hodnotiť ako porušenie práva na spravodlivý proces. Zo spisu je totiž zrejmé, že o odročenie pojednávania žiadala právna zástupkyňa otca len z dôvodu poskytnutia času na naštudovanie spisového materiálu, a teda nie aj z dôvodu práceneschopnosti otca. Otec sám o odročenie pojednávania z tohto dôvodu nepožiadala, ani ho nijako nedoložil. O svojej práceneschopnosti sa prvýkrát zmienil až v podanom odvolaní. Neopodstatnenou je i námietka o absencii akéhokoľvek odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vo vzťahu k odvolacej námietke týkajúcej sa výroku rozsudku súdu prvej inštancie o zastupovaní dieťaťa a spravovaní jeho majetku matkou. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu totiž v spojení s odôvodnením rozsudku prvoinštančného súdu obsahuje citáciu (okrem iných) aj ustanovení § 28 ods. 1 a § 36 ods. 1 Zákona o rodine, z ktorých výslovne vyplýva, že súčasťou rodičovských práv je aj zastupovanie maloletého dieťaťa a správa jeho majetku, a že ak rodičia dieťaťa nežijú spolu, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv, teda aj zastupovanie dieťaťa a spravovanie jeho majetku. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu tak aj v tejto časti zodpovedá zákonným kritériám riadneho odôvodnenia. Dovolací súd poznamenáva, že za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka konania, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu ale nešlo). Nemožno sa preto stotožniť s dovolacou námietkou dovolateľa, že odvolací súd nedostatočným odôvodnením rozhodnutia porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. Dovolanie v tejto časti bolo preto potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. c) C. s. p.

11. Následne dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p.

12. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

13. Dovolanie musí spĺňať náležitosti uvedené v § 28 C. s. p., dovolacie dôvody musia byť vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 C. s. p. a musí byť odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi. Pokiaľ tomu tak nie je, zákon sankcionuje tieto nedostatky dovolania jeho odmietnutím (§ 447 písm. d/ a f/ C. s. p.). Dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci nie je prípustným dovolacím dôvodom bez ďalšieho, ale len ak sú odôvodnené aj predpoklady jeho prípustnosti uvedené v § 421 ods. 1 C. s. p. Povinnosť odôvodniť dovolanie prípustným dovolacím dôvodom v prípade dovolacieho dôvodu, ktorým sa namieta nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v odklone odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, znamená preto povinnosť odôvodniť aj predpoklad vyplývajúci z § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p., t. j. označiť konkrétnu ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd odkloniť. Vzhľadom na povinné právne zastúpenie v dovolacom konaní a s prihliadnutím na čl. 11 ods. 3 C. s. p., podľa ktorého kto sa v styku so súdom alebo verejne prihlási k určitej profesijnej odbornosti, považuje sa za schopného konať s náležitou znalosťou veci spojenou s touto odbornosťou, je požiadavka na odôvodnenie dovolania týmto spôsobom, t. j. aj konkrétnym označením ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, opodstatnená a akceptovateľná. Podľa zásad správneho logického uvažovania, ak totiž všeobecne dovolateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom alebo inou osobou s vysokoškolským právnickým vzdelaním) tvrdí, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, potom bez väčších ťažkostí, resp. ako samozrejmosť, by mal byť schopný takúto ustálenú prax (rozhodnutia) aj označiť, a teda uviesť, z čoho takéto tvrdenie vyvodil. K názoru o povinnosti dovolateľa špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu dospel najvyšší súd už v rozhodnutí z 21. 8. 2018, sp. zn. 3Obdo/42/2018, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ročník 2018 pod č. 83.

14. V prejednávanej veci dovolateľ v dovolaní len všeobecne uviedol, že odvolací súd sa v namietaných právnych otázkach, týkajúcich sa zastupovania maloletého a spravovania majetku maloletého len matkou a neupravenia styku s maloletým, odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Konkrétne však túto ustálenú prax neoznačil. Dovolanie v tejto časti bolo preto postihnuté vadou spočívajúcou v nesplnení požiadavky na odôvodnenie dovolania prípustným dovolacím dôvodom. V tejto časti dovolania bol preto daný dôvod na jeho odmietnutie v zmysle § 447 písm. f) prvá časť vety C. s. p.

15. So zreteľom na uvedené odvolací súd dovolanie otca odmietol.

16. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 453 ods. 1 C. s. p. v nadväznosti na ust. § 52 zák. č. 161/2015 Z. z., Civilného mimosporového poriadku (ďalej v texte aj „C. m. p.“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.